

וְעַבְד אֲדֹנָיו דָּא אֲלִיעֶזֶר לְאַבְרָהָם. פֶּד שְׂדֵר לִיָּה לְחָרָן, וְעַבְד כָּל רַעוּתֵיהָ דְאַבְרָהָם, וְאוֹקִיר לִיָּה כְּמָה דְכְּתִיב, (בראשית כד) וַיִּבְרַךְ אֶת אֲדֹנָיו וְגו'. וְכְתִיב (בראשית כד) וַיֹּאמֶר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי, בְּגִין לְאוֹקִיר לִיָּה לְאַבְרָהָם. דְּהָא בַר נֶשׁ דְּהוּה מִיִּתֵי כְּסָף וְזָהָב וְאַבְנֵי יָקָר וּגְמֻלִין וְאִיהוּ כְּדָקָא יְאוּת שְׁפִיר בְּחִיזוּ לָא אָמַר דְּאִיהוּ רְחִימָא דְאַבְרָהָם אוּ קְרִיבָא דִּילֵיהָ. אֲלֵא אָמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי, בְּגִין לְסַלְקָא בְּשִׁבְחָא דְאַבְרָהָם וּלְאוֹקִיר לִיָּה בְּעִינֵיהּ.

וְעַבְד אֲדֹנָיו - זֶה אֲלִיעֶזֶר לְאַבְרָהָם, כְּשֶׁשָּׁלַח אוֹתוֹ לְחָרָן וְעָשָׂה כָּל רְצוֹנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם וְכִבְדּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית כד) וַיִּבְרַךְ אֶת אֲדֹנָיו וְגו', וְכְתוּב (שם) וַיֹּאמֶר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי, פְּדִי לְכַבֵּד אֶת אַבְרָהָם. שְׁהָרִי בֶן אָדָם שֶׁהִיא מְבִיא כְּסָף וְזָהָב וְאַבְנֵים יְקָרוֹת וּגְמֻלִים, וְהוּא פְּרָאוּי, נֹאָה לְמִרְאָה, לֹא אָמַר שֶׁהוּא אוֹהֵב אַבְרָהָם אוּ קְרוֹב שְׁלוֹ, אֲלֵא אָמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי, כְּדִי לְהַעֲלוֹת אֶת שִׁבְחַת אַבְרָהָם וּלְכַבְדּוֹ בְּעִינֵיהֶם.

וְעַל דָּא בֶן יְכַבֵּד אָב וְעַבְד אֲדֹנָיו. וְאַתּוּן יִשְׂרָאֵל בְּנִי. קְלָנָא בְּעִינֵיכוֹן לֹמַר דְּאָנָא אֲבוּכוֹן אוּ דְאַתּוּן עֶבְדִין לִי. וְאִם אָב אָנִי אִיָּה כְּבוֹדִי וְגו'. בְּגִין כְּפִי וְהִנֵּה בֶן, דָּא הוּא בֶן וְדָאִי, וְלֹא יִשְׁמַעְאֵל. דָּא הוּא בֶן דְּאוֹקִיר לְאַבּוּי כְּדָקָא חֲזִי.

וְעַל דָּא בֶן יְכַבֵּד אָב וְעַבְד אֲדֹנָיו. וְאַתּוּן יִשְׂרָאֵל בְּנִי. קְלָנָא בְּעִינֵיכוֹם לֹמַר שְׁאֲנִי אֲבִיכֶם אוּ שְׁאֲתֶם עֶבְדִים שְׁלִי? וְאִם אָב אָנִי אִיָּה כְּבוֹדִי וְגו'. מִשּׁוּם כְּפִי וְהִנֵּה בֶן. זֶהוּ בֶן וְדָאִי, וְלֹא יִשְׁמַעְאֵל. זֶהוּ בֶן שֶׁכִּבֵּד אֶת אָבּוּי פְּרָאוּי.

וְהִנֵּה בֶן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ. בֶּן לְשָׂרָה מִיִּתָּת, דְּבִגִּינֵיהָ פְּאִיבַת נְפִשָּׁה עַד דְּנִפְקַת מִינָהּ. וְהִנֵּה בֶן לְשָׂרָה. לְאַסְתִּלְקָא בְּגִינֵיהָ בְּשִׁעְתָּא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְתִיב בְּדִינָא עַל עֲלָמָא. דְּכִדִּין וַיִּבְרַךְ אֶת שָׂרָה וְגו', דְּהָא מְדַפְרֵי לְשָׂרָה בְּגִינֵיהָ דִּי צָחַק וְעַל דָּא אִיהוּ בֶן לְשָׂרָה (אִנְהוּ מִלְּאֲכִי אִמְרוּ). וְהִנֵּה בֶן לְשָׂרָה. (דִּין) דְּהָא נּוֹקְבָא נְטִלָא (לִיָּה) לְבָרָא מִן דְּכוּרָא:

וְהִנֵּה בֶן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ. בֶּן לְשָׂרָה - שֶׁבִגְלָלוּ מִתָּה, שֶׁבִגְלָלוּ כְּאִבָּה נְפִשָּׁה עַד שֶׁיִּצְעָא מִמֶּנָּה. וְהִנֵּה בֶן לְשָׂרָה - לְהַתְעַלּוֹת בְּגִלְלוּ בְּשִׁעָה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹשֵׁב בְּדִין עַל הָעוֹלָם. שְׂאֵז וְהִי פְקַד אֶת שָׂרָה וְגו', שְׁהָרִי מְזַכְרִים אֶת שָׂרָה מִשּׁוּם יִצְחָק, וְעַל זֶה הוּא בֶן לְשָׂרָה [זֶה אִמְרוּ הַמַּלְאָכִים]. וְהִנֵּה בֶן לְשָׂרָה. [וְהִי] שְׁהָרִי הַנִּקְבָּה לִקְחַת [אֵת] הַבֵּן מִהַזְכָּר.

וְשָׂרָה שׁוֹמַעַת פְּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרֵיוּ. מָאִי וְהוּא אַחֲרֵיוּ, וְהִיא אַחֲרֵיוּ מִיבְעֵי לִיָּה. אֲלֵא רְזָא אִיהוּ, וְשָׂרָה שׁוֹמַעַת מַה דְּהוּה אָמַר (פְּתַח הָאֵהָל דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהוּא אַחֲרֵיוּ מָאִן דְּהוּנָה אָמַר) פְּתַח הָאֵהָל דָּא דְרָגָא תַּתְּאָה. פְּתַחַא דְמַהִימְנוּתָא. וְהוּא אַחֲרֵיוּ (דָּא) דְּאוּדֵי לִיָּה דְרָגָא עֲלָאָה (נ"א פְּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרֵיוּ דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. פְּתַח הָאֵהָל דָּא דְרָגָא תַּתְּאָה, וְהוּא אַחֲרֵיוּ דָּא

וְשָׂרָה שׁוֹמַעַת פְּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרֵיוּ. מַה זֶה וְהוּא אַחֲרֵיוּ? וְהִיא אַחֲרֵיוּ צְרִיף לוּ! אֲלֵא סוּד הוּא, וְשָׂרָה שׁוֹמַעַת מַה שֶׁהִיא אוֹמֵר [פְּתַח הָאֵהָל, זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוּא אַחֲרֵיוּ - מִי שֶׁהִיא אוֹמֵר] פְּתַח הָאֵהָל, זֶה הַדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה, פְּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרֵיוּ - [וְהִי] שֶׁהוֹדְדָה לוֹ הַדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה [נ"א פְּתַח הָאֵהָל וְהוּא אַחֲרֵיוּ - זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. פְּתַח הָאֵהָל - זֶה הַדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה,